

FORDÍTÁS

Az Index Translationum 25 éve (1950–1975)

Az *Index Translationumot*, a fordítások nemzetközi repertóriumát, 1950 óta adja ki az Unesco. A nemrég megjelent 25. kötet beszámol az Unesco 57 tagországának 1972. évi fordítási kiadói tevékenységéről (a megelőző kötet 71 ország adatait tartalmazta).

Mint 1971-ben, 1972. évben is a Szovjetunióban készült a legtöbb fordítás (4463), megelőzve Spanyolországot (3204), amely 1972-ben a harmadik helyről a második helyre lépett. Utána az NSZK (2767) és az USA (2189) következik, illetőleg Japán (2180), amely a hetedik helyről az ötödik helyre került. Franciaország 2176 fordítással a hatodik. Ezeket követi Olaszország (1886) és a Benelux államok (1874). Dánia fordításainak száma 3038-ról 1511 műre csökkent. A továbbiakban Norvégia (1485), Svédország (1451), Magyarország (1109), Törökország (1092), Finnország (1066) és Jugoszlávia (1066) a sorrend.

A kötetből megtudhatjuk, hogy a fordított művek terén első helyen még mindig a Biblia áll (109 fordítással, noha 1971-ben 215 volt a fordításainak száma). Lenint 57-szer fordították le a megelőző év 381 fordításával szemben, s így ezt megelőzte Marx (62) és Engels (59) fordításainak száma. Dosztojevszkij (44), Tolsztoj (43), J. Verne (41), Gorkij (40), Pearl Buck (38), Balzac (37), Shakespeare és Szolzsenyicin (35), Agatha Christie és Andersen (33), Turgenev (32) majd 31 fordítással Cronin, Simenon, Jack London, Dickens, Csehov, Platon, Puskin és 30 fordítással Mark Twain és Goethe következik.

A szépirodalmi művek fordításának száma vezető helyet foglal el: 17 906. Az 1972-ben lefordított összes mű száma 39 143 volt. A szépirodalmi művek után nagyságrendben a jogi, társadalomtudományi és pedagógiai művek következnek (5208).

Jelentős mértékben vannak képviselve a fordítások között görög-latin klasszikusok, mint pl. Aristophanész, Arisztotelész, Cicero, Homérosz, Platon stb.

A 19. és 20. század nagy szerzői is előkelő helyet foglalnak el: Hemingway, Steinbeck, Remarque (29), Maugham és Moravia (28), Zola és Camus (27), E. Poe és Neruda (26), Gogol és Hermann Hesse (24), Walter Scott és Victor Hugo (23), Brecht (22), Lewis Carroll (21), Thomas Mann, Stephan Zweig, Graham Greene (20), Kipling, Oscar Wilde, Saint Exupéry és Simone Beauvoir (19), Flaubert és Normann Mailer (18), Tagore, M. Bulgakov, H. Miller, H. Böll (17), Stendhal, H. James, Kafka, Maurois és Borges (16), Ch. Brontë, S. Beckett (15).

A regényszerű művek – kalandregények, detektívregények, fantasztikus regények, humoros művek – állandó sikerét jelzi fordításainak száma (39 382). Pl.

Alexander Dumas (28), Stevenson (27), Astrid Lindgreen (26), Jakob Grimm, Alistair Maclean stb. . . Walt Disney (25), Wilhelm Grimm és Isaac Asimov (23), az Ezeregy éjszaka meséi (20).

A filozófia, pedagógia, lélektan és egyéb humán tudományok területéről pl. Piaget fordításainak száma 29, Sartre 28, Freud 25, Bertrand Russell 24, C. Jung 17, Hegel és Marcuse 16.

Az egzakt tudományok és a természettudományok ill. az alkalmazott tudományok műveinek fordításában a Szovjetunió áll az élen (364 és 410); öt követi Japán (240 és 241), NSZK (301 és 173) és az USA (197 és 157). A művészeti, a játékkal és sporttal foglalkozó művek fordításában az USA áll az élen.

Az államfők, a múlt és jelen vezető politikusainak művei fordítását tekintve a számok alacsonyabbak. Mao Ce-tung Gondolatait 16-szor fordították le, amíg 1967-ben fordításainak száma 57 volt. Fidel Castro (6), Che Guevara (5), Sztálin (4), Churchill, De Gaulle és Nehru (3) fordítással követik egymást.

Az Index Translationum története számokban kifejezve

Évszám	Kötetszám	A nyilván- tartott fordí- tások száma	Országok száma	A kötet terjedelme
1948	1	8750	26	415 p.
1949	2	10014	32	386 p.
1950	3	13518	34	444 p.
1951	4	17832	44	568 p.
1952	5	16129	49	515 p.
1953	6	18149	47	568 p.
1954	7	21676	48	588 p.
1955	8	24470	52	663 p.
1956	9	27654	52	696 p.
1957	10	27795	65	703 p.
1958	11	29283	64	731 p.
1959	12	29826	63	739 p.
1960	13	31353	59	741 p.
1961	14	33137	75	767 p.
1962	15	33231	70	759 p.
1963	16	35379	69	821 p.
1964	17	37167	63	875 p.
1965	18	36588	70	839 p.
1966	19	39665	70	905 p.
1967	20	39390	74	912 p.
1968	21	37211	66	854 p.
1969	22	38136	66	901 p.
1970	23	41322	73	951 p.
1971	24	43469	71	995 p.
1972	25	39143	58	930 p.

/Babel, 22. köt. 1. sz. 1976. p. 3–4./

(Csengődy Lászlóné)